

Szülő fajták szelekciója Ökológiai termesztés céljából történő őszi búzanemesítéshez

Asbolt Gergő

Növénygenetikai és növénynemesítési szakirányú továbbképzési szak

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem, Genetika és Biotechnológia Intézet

Belső témavezető: Dr. Czibalmos Róbert, tudományos főmunkatárs, MATE Karcagi Kutatóintézet

Külső témavezető: Dr. Roszík Péter, ügyvezető, Biokontroll Hungária Nonprofit Kft.

Leírás:

Fajtaösszehasonlító-kísérletben vizsgáltam a Kutatóintézet fajtasortimentjének 10 őszi búzafajtáját ökológiai termesztési körülmények között, azzal a céllal, hogy megállapítsam, mely fajták a leginkább alkalmasak ökológiai termesztési körülmények közé, méghozzá oly módon, hogy az a Nagykunságra jellemző szélsőséges agroökológiai feltételek között is biztonsággal folytatható legyen. Vizsgálataim kiterjedtek a fajták abiotikus tényezőkhöz való alkalmazkodóképességére a növények időjárási viszonyokra való reakcióin-, a télállóság-, valamint az állóképesség vizsgálatán keresztül. Nyomon követtem és elemeztem a tenyészidőszak folyamán fellelhető növénybetegségek előfordulásának és elterjedésének mértékét az egyes fajtákon, melyen keresztül az azokkal szemben mutatott rezisztencia mértékét vizsgáltam. Meghatároztam továbbá a búzatermesztésben legfontosabb érték mérő tulajdonságokat, mint a terméshozam, mely eredményeknek a megbízhatóságát statisztikai vizsgálatokkal is alátámasztottam. Szintén meghatároztam fajtánként a búzatermés minőségét leginkább meghatározó-, a malom- és sütőipar számára is fontos paramétereket, melyeket a szabványban lévő határértékekkel is összevettem, kiértékeltem. Kiemeltem azokat a fajtákat, amelyek a szemrevételezések és az elért eredményeik alapján a leginkább alkalmasnak mutatkoztak ökológiai termesztésre, illetve ezáltal mint szülő fajták a Kutatóintézet 2022-ben indított Ökológiai Nemesítési Programjának búzanemesítési programjába, mindezek közepette felfedeztem a Kutatóintézet egyik régebbi-, a köztermesztésben már elfeledettnek mondható fajtájának ökológiai gazdálkodási körülmények közötti különös mértékű hasznosíthatóságát. Végezetül, további lehetséges irányokat és módosításokat jelöltem ki a megkezdett kutatás folytatásával kapcsolatban: az eredmények alapján javaslatot tettem arra vonatkozóan, hogy mely három búzafajtát nevezze a Kutatóintézet az Ökológiai Mezőgazdasági Kutatóintézet országos kiterjedtségű öko őszi búza fajtatesztjeibe, melyekről így több termőhelyről származó információ is rendelkezésre fog állni az elkövetkezendőkben. Olyan, a vizsgálataim során megfogalmazódott javaslatokat is tettem, melyek a csupán hagyományos nemesítési módszerekkel dolgozó nemesítők-, illetve nemesítőintézetek számára egyaránt megfogadható.